

Сильні сторони та виклики НУО у сфері розвитку людського капіталу та навчання впродовж життя в Україні*

Андрєєв Микита, виконавчий директор
Української асоціації освіти дорослих

*з використанням результатів дослідження «Державна політика у сфері освіти дорослих в Україні» (2021, авт.: Андрєєв М. А., Бахрушин В. Є., Лук'янова Л. Б., Панич О. І., замовник Представництво DVV International в Україні)

Події, що інтенсифікували реформування освіти

Революція Гідності (2014)

Підписання Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС (2014)

- Легітимізовано існування неформальної освіти, яка впроваджується неурядовими організаціями
- Формується система оцінювання та визнання професійних кваліфікацій (у тому числі здобутих шляхом неформальної освіти в НУО)
- Через консерватизм неформальна освіта та її провайдери залишаються «чужими елементами» в системі освіти України і не отримують стабільної підтримки держави

Нерівні можливості порівняно з урядовими організаціями

- НУО не отримують належної уваги та підтримки з боку держави попри затребуваність освітніх послуг, що ними надаються
- Відсутність офіційної політики збору статистичних даних, які могли б використовуватися НУО
- Відсутня політика соціального захисту тренерів і викладачів, які працюють в НУО
- Законодавство не гарантує визнання кваліфікацій, присвоєних НУО, на національному рівні
- Існуючі регуляторні норми ускладнюють процес отримання та використання НУО коштів місцевих бюджетів, отриманих в рамках програм, конкурсів проектів та бюджетів участі

Переваги НУО порівняно з урядовими організаціями

- НУО реалізують освітні програми, поява яких зумовлена не законодавчими вимогами, а запитами різних категорій суспільства
- Сформована культура позитивного сприйняття неформальної освіти одночасно сприяє підвищенню якості життя і розширенню ролі громадських організацій в суспільстві.
- В умовах неформальної освіти формуються не лише професійні компетентності, але й цифрова грамотність, комунікативні компетентності, громадянська позиція і соціальне включення.
- НУО інституційно спроможні розвивати програми інноваційного змісту та впроваджувати інноваційні методи навчання

Проблеми у законодавстві про освіту і навчання

- відсутність координації у формуванні державної політики у сфері навчання впродовж життя на національному рівні
- відсутність системи централізованого збору статистичних даних щодо навчання впродовж життя
- обмежене врахування рекомендацій провідних НУО щодо розвитку освіти впродовж життя
- суперечливість норм законодавства, що регулює навчання впродовж життя
- нерівність умов діяльності урядових та неурядових освітніх організацій (зокрема, посилене регулювання діяльності перших і практичне ігнорування других)

Рекомендації

- Прийняти окремий закон «Про освіту дорослих», в якому особливу увагу приділити неформальній освіті, у якому:
  - врегулювати рівний і конкурентний доступ НУО до державного фінансування
  - створити законодавчі механізми забезпечення фінансування освіти впродовж життя з коштів місцевих бюджетів
- Створити систему забезпечення якості освітніх програм з залученням ключових стейхолдерів (в першу чергу НУО)
- Забезпечити щорічний збір і оприлюднення статистичних даних про освіту впродовж життя, які стануть основою для подальших досліджень НУО (в т.ч. аналітичних центрів)
- Забезпечити економічні стимули для роботодавців різних галузей підтримувати професійний розвиток і навчання працівників в НУО